

N-a fost să fie...

În acest spațiu trebuia să se afle cronica celui mai important spectacol al Operei Naționale Române din actuala stagiune, dacă interpreta rolului titular și-ar fi respectat cuvântul dat și ar fi venit la București să cânte...

De ani de zile (ce spun?! de zeci de ani de zile!), prima scenă lirică românească este ocolită de marile vedete internaționale ale genului: nici nu mai știu cât timp a trecut de când au apărut în reprezentațiile ei românce (de talie mondială) Virginia Zeani și soțul ei, italianul Nicola Rossi-Lemeni, bulgăroaica Raina Kabaivanska sau americanca Grace Bumbry – cam singurele voci de vârf ale vremii care au răsunat în compania orchestrei, corului și soliștilor Operei bucureștene mai înainte ca fireasca uzură datorată vârstei să-și fi spus cuvântul în ceea ce le privește.

Sigur că urechile împătimiților genului liric s-au desfătat mai de curând ascultând (acum câțiva ani) glasurile lui Placido Domingo și Angelei Gheorghiu, sau (în seara eclipsei din vara trecută) pe acela al fabulosului Luciano Pavarotti, ba chiar – dac-o vrea bunul Dumnezeu! – poate că nu peste mult timp vor avea șansa de a-l auzi "pe viu" și pe ultimul (și – după opinia mea – cel mai mare) dintre cei mai faimoși tenori contemporani. Dar totuna e, oare, să-i urmărești pe aceștia stând țepeni, în fața orchestrei, și cântând arii și canțonete pe un câmp (ca Pavarotti) ori (ca toți ceilalți) într-o hală uriașă de tipul Sălii Palatului (deci, auzindu-i tot prin difuzoare și văzându-i tot prin binocluri), sau să-i simți trăindu-și cu adevărat personajele de-a lungul unui întreg spectacol, văzuți și auziți de aproape și fără intermediari de vreun fel? Prea adesea se uită, și astăzi încă (sub influența înregistrărilor audio, care timp de câteva decenii bune au exclus cu desăvârșire, pentru unii, componenta vizuală a genului), faptul că *opera* e totuși o formă de *teatru* (muzical, desigur)...

Cu rarissime excepții, soliștii români care-și desfășoară la cele mai înalte cote cariera artistică pe marile scene din străinătate nu vin să cânte (măcar o dată la câțiva ani!) și în reprezentațiile teatrului de operă bucureștean, iar acesta nu dispune de sumele considerabile ce i-ar fi necesare spre a invita artiști străini de mâna-ntâi! Este

evident, deci, în aceste condiții, faptul că atunci când se întâmplă o minune și o mezzosoprană de talia lui Agnes Baltsa acceptă să cânte aici *Carmen*, evenimentul se soldează cu imediata epuizare a biletelor, în pofida prețului lor înzecit.

Reputata cântăreață asistase la nefericita premieră a acestei noi montări românești a operei lui Bizet (despre care, anul trecut, am scris în revista "Scena" un veritabil serial, în vreo trei episoade), și totuși n-a renunțat să participe la turneul întreprins în Japonia cu respectivul spectacol (din câte am auzit, "curățat" însă de o parte din ineptiile pe care le semnalăm în comentariile mele). A dorit să cânte și acum, aici, tot cu partenerul său de acolo și de atunci, astfel încât tenorul Luis Lima a stră-

bătut o jumătate din globul pământesc spre a-i fi alături. Dar... la ce bun? În ceasul al 12-lea, Agnes Baltsa n-a mai catadicsit să vină și ea la București, deși se afla doar la o azvârlitură de băț: la Viena. (Aș putea crede că o serioasă problemă de sănătate a împiedicat-o să-și onoreze promisiunea făcută, dacă n-aș fi aflat că un astfel de "forfait" din partea ei nu constituie o raritate...)

Oricum, Opera Națională Română s-a văzut pusă într-o situație imposibilă și față de tenorul invitat, și față de publicul ei, pe care fără voce l-a dezamăgit crunt. Ce să-i faci? Există un proverb românesc care parcă ține cu tot dinadinsul să-și dovedească iar și iar eternul adevăr: "La omul sărac..."

Luminița Vartolomei

Agnes Baltsa, care nu a cântat în *Carmen*